

Prof. dr hab. Wojciech Czarny
Uniwersytet Rzeszowski
Kolegium Nauk Medycznych
Instytut Nauk o Kulturze Fizycznej

Rzeszów 14.11.2022 r.

Recenzja rozprawy doktorskiej Pani mgr Weroniki Lepionki

pt. „WPŁYW ZRÓŻNICOWANIA GENÓW KODUJĄCYCH INTERLEUKINĘ-6 ORAZ
INTERLEUKINĘ-1 α NA ZMIANY MASY I SKŁADU CIAŁA ORAZ WYBRANYCH
WSKAŹNIKÓW BIOCHEMICZNYCH WYWOŁANE 12- TYGODNIOWYM
TRENINGIEM”

Obecnie zagadnienia dotyczące badań zależności pomiędzy treningiem sportowym, a składem i masą ciała są dość popularne wśród badaczy na świecie, zaś ocena wpływu zróżnicowania genów na zmiany morfologiczne wywołane tym treningiem są znikomo opisane w literaturze. Otrzymane w toku badań takie dane mogą służyć za dodatkowe źródło informacji o osobie podejmującej wysiłek fizyczny, określające na poziomie molekularnym jej wrodzoną charakterystykę metaboliczną. Informacje te mogą być potencjalnie wykorzystane do projektowania zindywidualizowanych form aktywności fizycznej oraz skuteczniejszej kontroli uzyskiwanych efektów potreningowych. Taka wiedza może być również wykorzystana jako nowatorskie narzędzie profilaktyki prozdrowotnej.

Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska Pani Weroniki Lepionki dotyczy określenia wpływu polimorfizmów wybranych markerów genetycznych na zmiany masy i składu ciała oraz wybranych wskaźników biochemicznych wywołane 12-tygodniowym programem treningowym. W odniesieniu do tak zarysowanej problematyki pragnę stwierdzić na wstępie, że tytuł jak i cel zostały w mojej opinii sformułowane prawidłowo i adekwatnie do treści całej dysertacji, a realizacja przyjętego projektu badawczego wydaje się być bardzo zasadna.

Mając na uwadze powyższe sugestie należy przyjąć, że Pani mgr podjęła temat bardzo oryginalny, ważny poznawczo, cenny i niezwykle aktualny.

Struktura rozprawy jest typowa dla prac z dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie: nauki o kulturze fizycznej. Pierwsza część- wprowadzająca ma przybliżyć potencjalnemu czytelnikowi omawiane zagadnienia, ich tło oraz dostępny stan wiedzy na temat, któremu poświęcono pracę, co Autorka tu czyni. Pod względem formalnym przedstawiona do recenzji praca stanowi oprawiony wydruk komputerowy, liczący 122 strony, podzielony na poszczególne rozdziały. Układ i strukturę należy uznać za poprawny i zawierający rozdziały niezbędne w tego typu dysertacjach. Założenia metodologiczne badań i poruszany w pracy problem badawczy wskazuje na oryginalność i aktualną wagę podjętego tematu, a materiał i metody badawcze zostały bardzo szczegółowo opisane, co świadczy o dużej skrupulatności i dokładności Autorki. Z uwagi na charakterystykę materiału badawczego większość obliczeń była oparta o elementy opisu statystycznego oraz statystyki matematycznej w sposób klasyczny. W prezentowanej dysertacji badania obejmowały: przegląd piśmiennictwa, gromadzenie danych oraz analizy rezultatów wyników badań. W pracy zastosowano następujące metody: obserwacji indywidualnych przypadków, eksperymentalną oraz inne metody statystyczne. Odpowiednio do metod zastosowano techniki: analiz i szczegółowych pomiarów laboratoryjnych.

Omówienie wyników badań i dyskusja

Na uwagę zasługuje starannie wykonane omówienie wyników przeprowadzonych badań i odpowiednie interpretacje z dokonanych analiz statystycznych. Całość ułożona jest logicznie, a forma ich prezentacji jest przejrzysta. Przedstawienie dużej ilości wszystkich wyników oraz precyzyjnej ich prezentacji, znacznie ułatwia potencjalnemu czytelnikowi odbiór omawianych problemów i opisanych w tym zjawisk. Prezentowane w pracy wyniki stanowią dalszy kierunek, który należy podjąć w celu optymalizacji wiedzy w badanym zakresie. Doktorantka dokładnie wie co badać i podąża konsekwentnie obraną wcześniej drogą.

Dyskusja na tle prezentowanych wyników innych autorów uwalnia nieco inwencje twórcze i pozwala na pełniejsze rozwinięcie „skrzydeł”. Stąd też, jakkolwiek nie jest to łatwa do napisania część, jest także bardzo ważna i niezwykle istotna w tego typu pracach. Jest to w mojej opinii niewrażliwa część, która wskazuje na dojrzałość i przygotowanie merytoryczne Doktorantki. Ten egzamin Kandydatka na stopień doktora zdała bardzo dobrze przeplatując dyskusję wraz z prezentacjami i omówieniem wyników prezentowanych badań w sposób ciągły. Rozdział ten

przeprowadzony jest w sposób poprawny, zawierają wiele interesujących informacji wyjaśniających uzyskane wyniki i konfrontujących je z badaniami innych autorów. Prowadzenie dyskusji jest ostrożne, jasne i systematyczne. Wskazuje na dobrą umiejętność oceny i interpretacji wyników.

Oceniane rozdziały są bezpośrednio i merytorycznie powiązane ze sobą stanowiąc spójny zbiór.

Wnioski

Tej części nie będę szczegółowo omawiał, ponieważ w mojej opinii wnioski są trafne i czytelne w prezentowanej pracy i odpowiadają na postawione wcześniej hipotezy i pytania badawcze. Wskazują one, że uzyskane wyniki nie pozostają bez istotnego znaczenia w obszarze analizowanego tematu, będąc silną przesłanką do dalszych badań i analiz w tym zakresie.

Piśmiennictwo

Przedstawiony zbiór piśmienniczy (106 pozycji) zawiera wiele publikacji polskich i zagranicznych autorów w zdecydowanej większości z ostatnich 10 lat, są dobrze dobrane i wykorzystane w całym tekście pracy.

Uwagi końcowe

Ograniczenia oraz zalety przeprowadzonego przez Autorkę badania (eksperymentu) wraz z predykcją wykorzystania ich w praktyce zostały szczegółowo i krytycznie opisane w podrozdziale 5.3 na 93 stronie dysertacji. Rola recenzenta nie jest łatwa; mierzę się z nią ilekroć kierowana jest do mnie prośba o opinię na temat przesłanych mi prac. Zdaje sobie sprawę, że konieczne jest zawsze znalezienie równowagi między tym co „mi się wydaje” a tym, co jest obiektywne. W związku z powyższym nie jest to zadanie łatwe, zatem w punkcie wyjścia, przystępując do napisania swojego zdania na jakiś temat, zakładam swoją otwartość na dyskusję z Autorką podczas publicznej obrony.

Spoglądając na całokształt dysertacji Pani Weroniki Lepionki należy docenić wkład jaki włożyła w prowadzenie procesu badawczego oraz jego przygotowanie, jednak ważnym aspektem są również wnioski merytorycznie dla profesji trenerskich i profilaktyki zdrowotnej na podstawie osiągniętych przez Niej wyników. Dokonując

oceny pracy pod względem technicznym i językowym, stwierdzam, że została ona przygotowane bardzo starannie.

Podsumowując stwierdzam, że istnieje konieczność kontynuowania postępowania badawczego w tym zakresie. Jestem przekonany, że Doktorantka jest osobą dobrze przygotowaną pod względem merytorycznym i metodologicznym do sprostania w przyszłości temu wyzwaniu.

Konkluzja końcowa

W moim przekonaniu oceniana przeze mnie dysertacja Pani mgr Weroniki Lepionki spełnia wymogi ustawowe pod względem formalnym jak i merytorycznym, co kwalifikuje Ją do nadania stopnia doktora nauk o kulturze fizycznej w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu. Wnoszę zatem do Wysokiej Rady Naukowej Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku o dopuszczenie Pani mgr Weroniki Lepionki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Z wyrazami szacunku

Prof. Wojciech Czarny